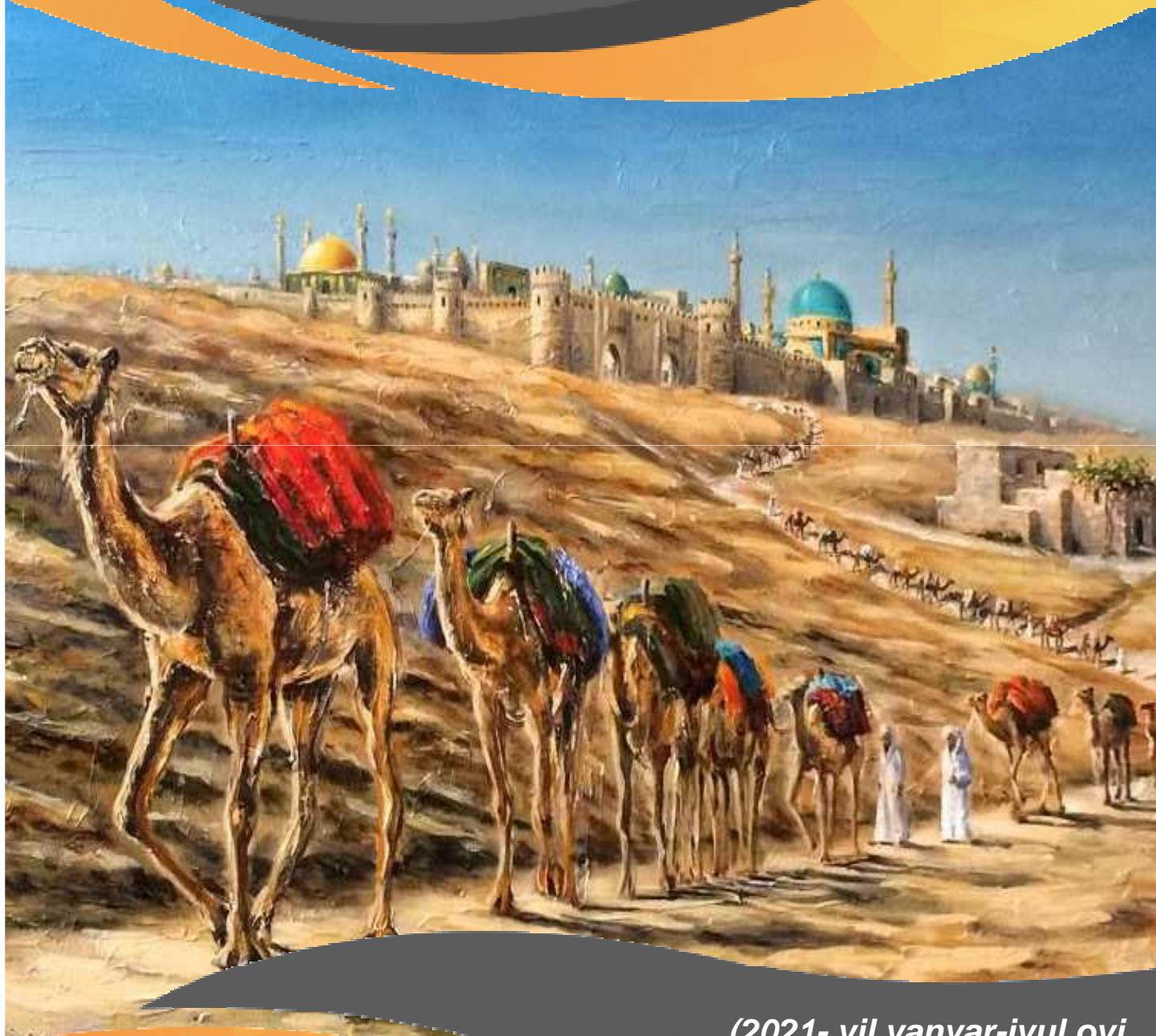

SURXONDARYO VILOYATI TASHQI SAVDO AYLANMASI

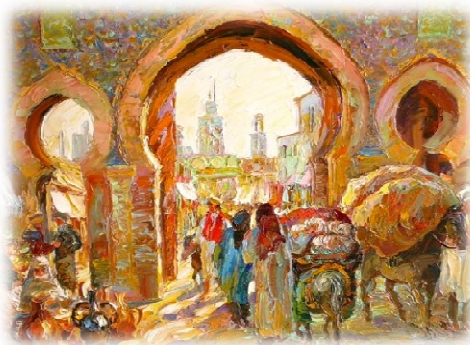

*(2021- yil yanvar-iyul oyi
uchun dastlabki
ma'lumot)*

O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

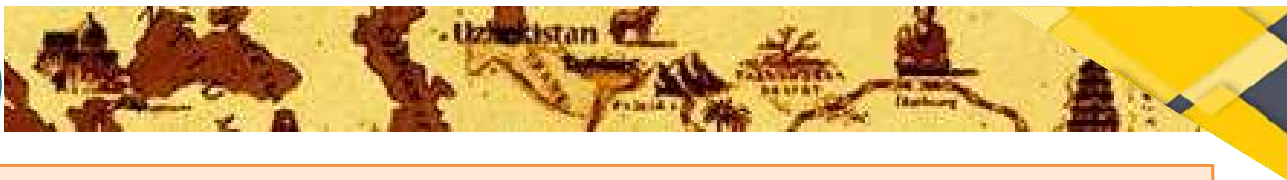
2021- yilning yanvar-iyul oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA **234 588,3** ming. AQSh dollarini tashkil etib, 2020- yilga nisbatan **22 390,6** ming. AQSh dollariga yoki **10,6 %** ga ko'paydi.

TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI (yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

	2020- yil	2021- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
 Tashqi savdo aylanmasi	212 197,7	234 588,3	80,7	x
Eksport	112 682,5	113 600,7	78,7	100,0
 tovarlar	111 160,5	111 392,6	100,2	98,1
 xizmatlar	1 077,5	2 208,1	2,0 m.	1,9
Import	99 515,2	120 987,6		100,0
 tovarlar	99 496,6	120 926,5	121,5	99,9
 xizmatlar	18,6	61,1	3,3 m.	0,1
Saldo	13 167,3	-7 386,9	<i>x</i>	<i>x</i>

Ma'lumot uchun: Surxondaryo viloyatida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinlarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinlarda – XSST) ishlatiladi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSAda eksport hajmi **113 600,7** ming. AQSh dollariga (**0,8 %** ga ko'paydi) va import hajmi **120 987,6** ming. AQSh dollariga (**21,6 %** ga ko'paydi) yetdi. Hisobot davrida **-7 386,9** ming. AQSh dollari qiymatida passiv tashqi savdo balansi qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR (2021- yil yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

Xitoy Xala Respublikasi

TSA – 66 251,3
Eksport – 34 197,8
Import – 32 053,5

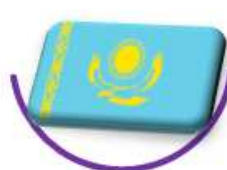
Pokiston

TSA – 21 891,2
Eksport – 16 018,0
Import – 5 873,2

Rossiya Federatsiyasi

TSA – 17 818,7
Eksport – 8 311,7
Import – 9 507,0

Qozoq'iston

TSA – 17 276,5
Eksport – 4 036,4
Import – 13 240,1

Turkiya

TSA – 13 767,3
Eksport – 6 385,1
Import – 7 382,2

Afa'oniston

TSA – 10 085,1
Eksport – 9 922,5
Import – 162,9

Ukraina

TSA – 8 573,4
Eksport – 602,7
Import – 7 970,6

Germaniya

TSA – 4 958,9
Eksport – 26,0
Import – 4 932,9

Qirg'iz Respublikasi

TSA – 3 882,5
Eksport – 3 294,1
Import – 588,4

Tojikiston

TSA – 3 118,2
Eksport – 1 012,8
Import – 2 105,4

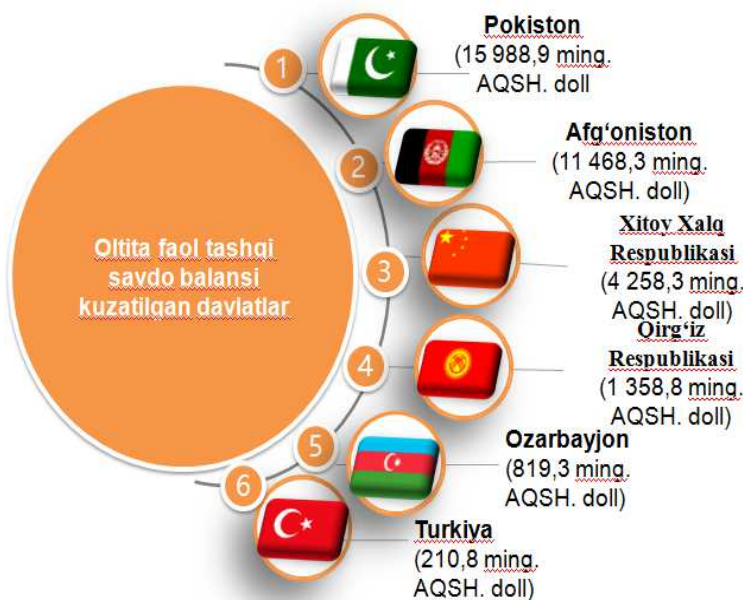
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSAda so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSA Qozog'iston, Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoqda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSAda eng yuqori ulush Pokiston, Afg'oniston, Qirg'iz Respublikasi, davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

20 TA YIRIK HAMKOR-DAVLATLAR ICHIDA UCHTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR (2021- yil yanvar-iyul)

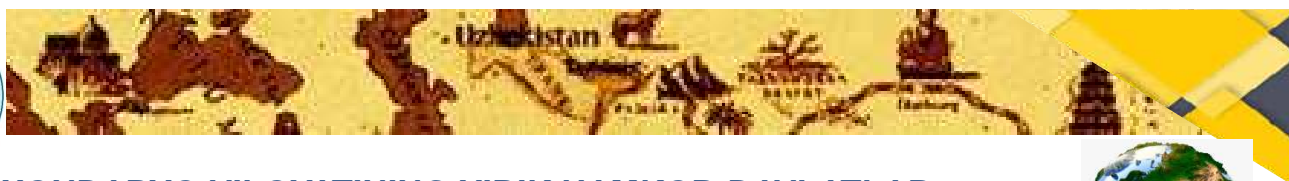

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor-davlatlar orasidan beshta davlatda faol tashqi savdo balansi

kuzatilgan, xususan, Pokiston (15 988,9 ming. AQSh dollari), Afg'oniston (11 486,3 ming. AQSh dollari), Qirg'iz Respublikasi (1 358,8 ming. AQSh dollari), Xitoy Xalq Respublikasi (4 258,3 ming. AQSh dollari), va Ozarbayjon (819,3 ming. AQSh dollari) shular jumlasidandir. Qolgan 14 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

Surxondaryo viloyati, jahonning 47 ga yaqin mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSAning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (38,3 %), Pokistonda (12,0 %), Rossiya Federatsiyasida (12,1 %), Qozog'istonda (8,7 %), Turkiyada (7,2 %), Afg'oniston (5,1 %), Ukraina (3,8 %), Germaniya (2,2 %) va Tojikiston (2,0) qayd etilgan.

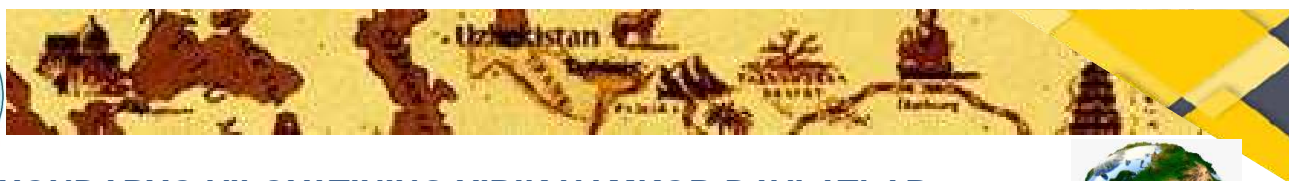

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Xitoy Xalq Respublikasi	90507,6	76966,1	89751,6
	<i>Eksport</i>	33997,9	33533,8	47005,0
	<i>Import</i>	56509,7	43432,2	42746,6
	Rossiya Federatsiyasi	26356,8	29786,6	28501,7
	<i>Eksport</i>	12516,1	14596,3	11378,3
	<i>Import</i>	13840,6	15190,3	17123,3
	Pokiston	45007,8	16254,2	28047,4
	<i>Eksport</i>	41287,8	14644,6	22018,2
	<i>Import</i>	3720,0	1609,6	6029,2
	Qozog'iston	27324,3	17483,5	20404,8
	<i>Eksport</i>	14370,3	4130,3	5123,7
	<i>Import</i>	12954,0	13353,2	15281,1
	Turkiya	17872,7	9702,1	16979,9
	<i>Eksport</i>	1950,5	2531,8	8595,3
	<i>Import</i>	15922,2	7170,3	8384,6
	Afg'oniston	34665,9	28270,2	11905,7
	<i>Eksport</i>	34575,1	28163,3	11687,0
	<i>Import</i>	90,8	106,9	218,7
	Ukraina	3710,1	1575,2	8811,3
	<i>Eksport</i>	578,0	550,1	826,6
	<i>Import</i>	3132,2	1025,1	7984,7
	Germaniya	1217,3	2625,2	5210,8
	<i>Eksport</i>	141,5	103,8	48,4
	<i>Import</i>	1075,8	2521,4	5162,3
	Tojikiston	11387,7	8691,7	4632,4
	<i>Eksport</i>	3577,2	4559,8	2238,4
	<i>Import</i>	7810,5	4131,9	2394,0
	Eron	5642,3	1087,3	3963,0
	<i>Eksport</i>	837,6	-	117,6
	<i>Import</i>	4804,7	1087,3	3845,4

SURXONDARYO VILOYATINING YIRIK HAMKOR DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

	Davlatlar	2019- y.	2020- y.	2021- y.
	Belgiya	20,3	65,1	2965,2
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	20,3	65,1	2965,2
	Qirg'iz Respublikasi	130,4	7299,8	2694,2
	<i>Eksport</i>	30,3	6320,2	2026,5
	<i>Import</i>	100,1	979,6	667,7
	Belorussiya	4429,4	1154,6	1148,8
	<i>Eksport</i>	429,9	324,8	389,7
	<i>Import</i>	3999,5	829,7	759,1
	Koreya Respublikasi	12415,1	2860,6	1136,6
	<i>Eksport</i>	192,9	-	-
	<i>Import</i>	12222,2	2860,6	1136,6
	Lyuksemburg	-	-	1050,0
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	-	-	1050,0
	Italiya	336,2	1155,4	959,8
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	336,2	1155,4	959,8
	Turkmaniston	5033,4	935,9	874,1
	<i>Eksport</i>	108,4	11,7	215,4
	<i>Import</i>	4925,0	924,3	658,8
	Ozerbayjon	77,4	291,0	819,3
	<i>Eksport</i>	35,1	212,0	819,3
	<i>Import</i>	42,3	79,0	-
	Hindiston	1670,3	944,4	801,3
	<i>Eksport</i>	26,8	174,1	38,6
	<i>Import</i>	1643,5	770,3	762,7
	Gretsiya	23,7	-	574,6
	<i>Eksport</i>	-	-	-
	<i>Import</i>	23,7	-	574,6

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA TASHQI SAVDO AYLANMASI (yanvar-iyul 2021- yil)

	Ming. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Surxondaryo viloyati	234 588,3	110,6
Termiz sh.	30 350,7	99,0
<i>tumanlar:</i>		
Oltinsoy	5 137,9	105,5
Angor	5 789,9	78,3
Bandixon	1 539,6	5,8
Boysun	4 728,0	83,5
Denov	22 211,2	84,2
Jarqo'rg'on	24 439,7	94,5
Qumqo'rg'on	8 272,4	123,7
Qiziriq	14 692,7	359,8
Muzrabot	26 811,8	454,0
Sariosiyo	21 623,1	115,3
Termiz	33 429,7	355,3
Uzun	4 967,0	37,9
Sherobod	18 037,3	108,9
Sho'rchi	5 694,2	70,6

Eng yuqori hajm,
ming. AQSh dollari

Termiz - 33 429,7

Termiz sh. – 30 350,7

Muzrabot – 26 811,8

Eng quyi hajm,
ming. AQSh dollari

Uzun – 4 967,0

Boysun – 4 728,0

Bandixon – 1 539,6

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng yuqori ulushni Termiz tumani **14,3** % ulush bilan **33 429,7** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasi tarkibida eng quyi ulushni Bandixon tumani **0,7** % ulush bilan **1 539,6** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

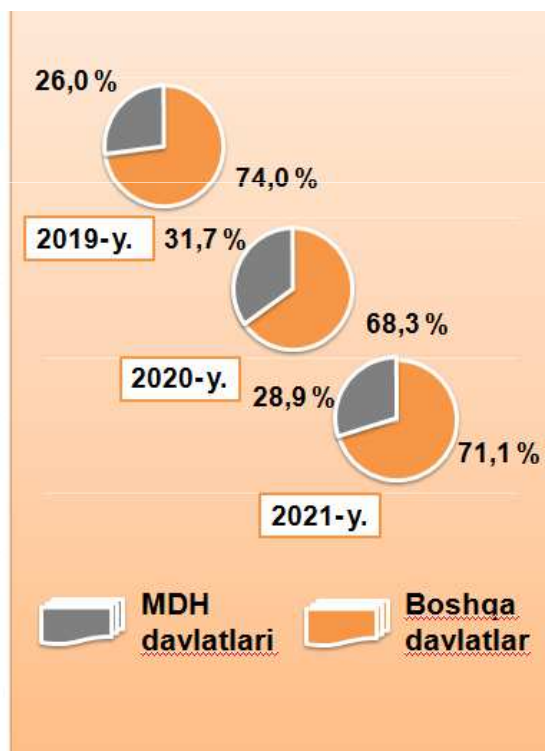
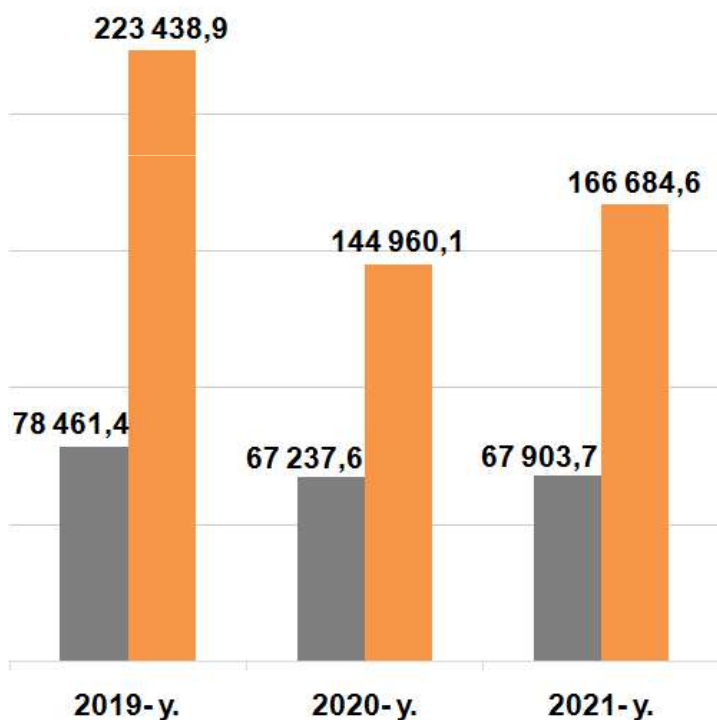

Surxondaryo viloyati tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'nggi yillarda biroz o'zgardi.

Viloyatimizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaraiyul, 2021- yilning yanvar-iyul oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi **28,9 %** ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2020- yilga nisbatan ulushi **2,8 %** ga ko'payib 2019- yilga nisbatan ulushi **2,9 %** ga ko'paygan.

SURXONDARYO VILOYATINING TASHQI SAVDO AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQA XORIJIY DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2021- yilning yanvar-iyul oylarida 2020- yilga nisbatan **2,8 %** ga kайuldi va jami TSAdagi ulushi **71,1 %** ni tashkil etdi.

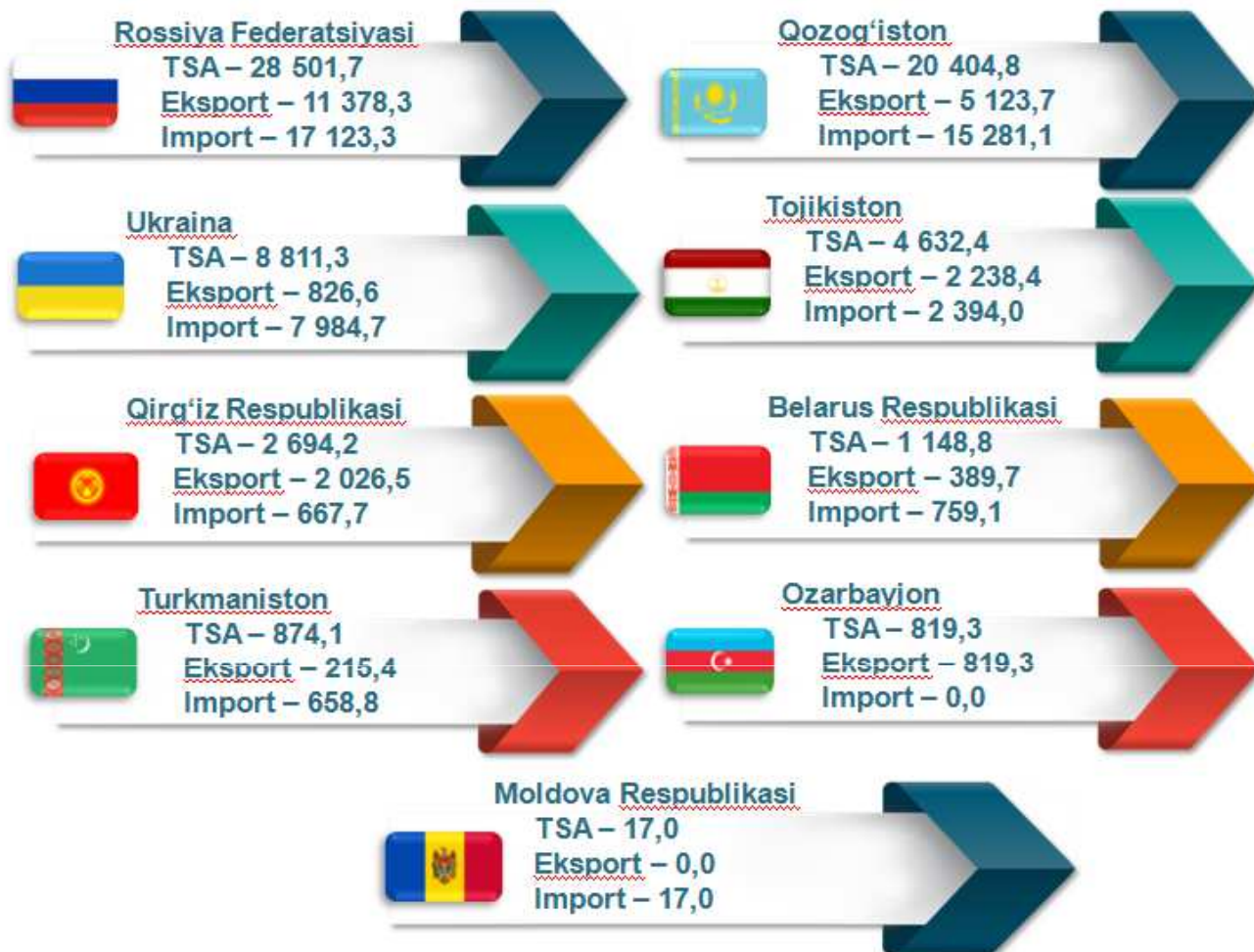

SURXONDARYO VILOYATINING MDH MAMLAKATLARI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI

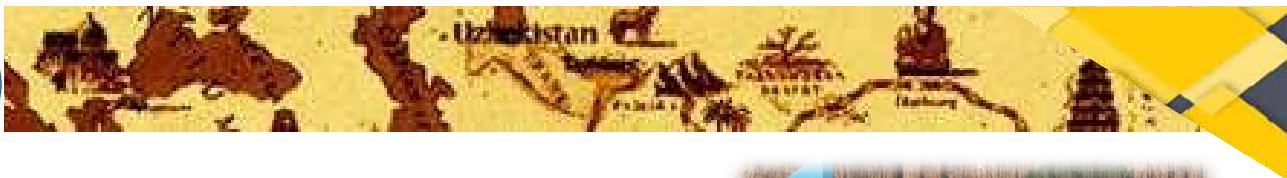
(2021- yil yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasi 2021- yil yanvar-iyul holatiga **67 903,7** ming. AQSh dollarini tashkil etdi. Shundan eksport – **23 018,1** ming. AQSh dollariga yetgan bo'lsa, import – **44 885,7** ming. AQSh dollari qiymatida qayd etildi.

Surxondaryo viloyatining MDH mamlakatlari bilan tashqi savdo aylanmasining eng yuqori hajmlari Rossiya Federatsiyasi (**42,0 %**), Qozog'iston (**30,0 %**), Ukraina (**13,0 %**), Tojikiston (**6,8%**) va Qirg'iz Respublikasi (**4,0 %**) davlatlari bilan qayd etildi.

SURXONDARYO VILOYATI EKSPORTI

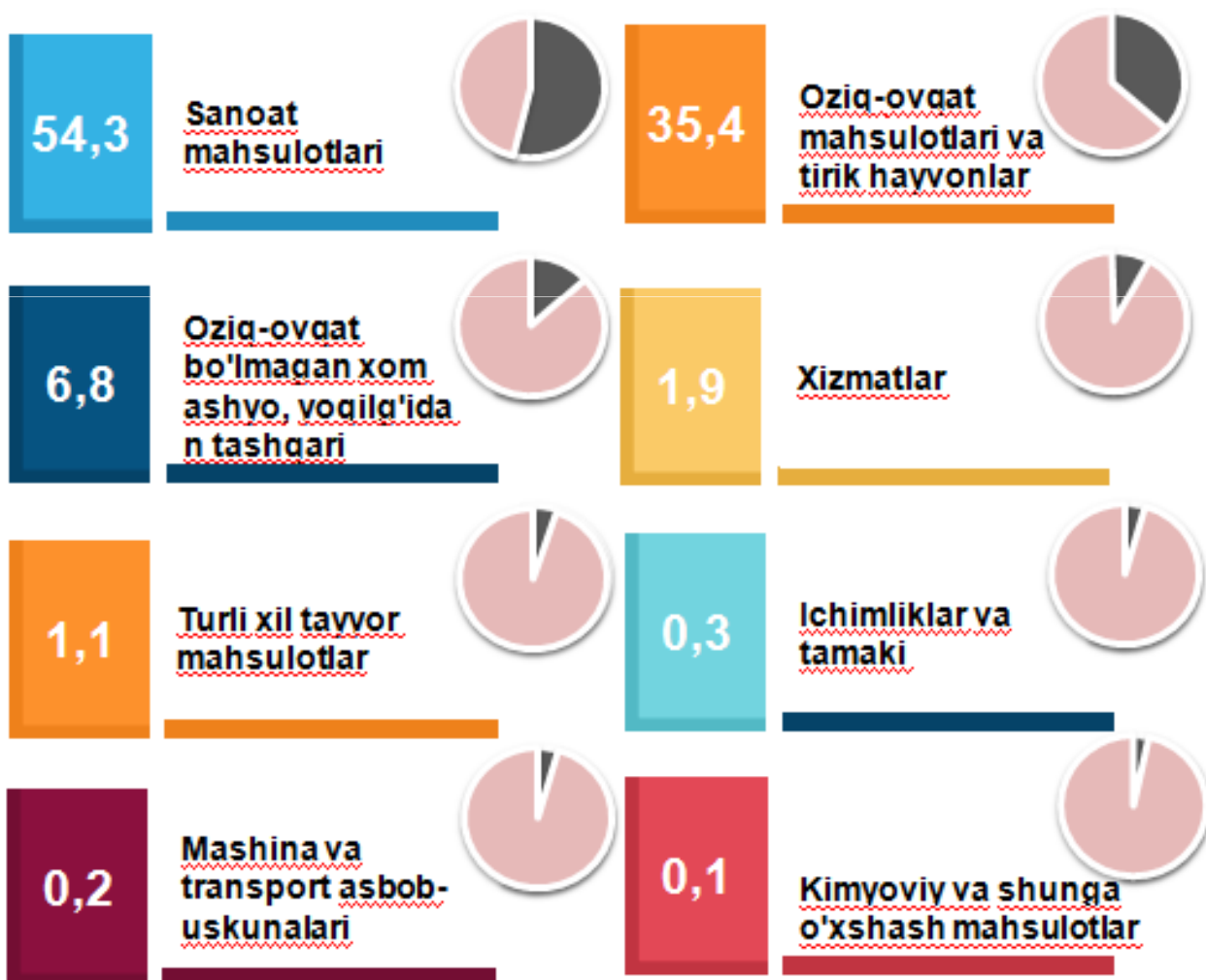
(2021- yil yanvar-iyul)

Joriy yilning yanvar-iyul oylarida viloyatning eksportyorlari soni **214** tani tashkil etib, ular tomonidan **113 600,7** ming. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2020- yilning mos davriga nisbatan **0,8** % ga ko'paydi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI

(2021- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)

Eksport tarkibida tovarlar ulushi **98,1** % ni tashkil etib, ular sanoat tovarlari (**54,3** %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**35,4** %) va yoqilg'idan tashqari nooziq-ovqat xomashyosi (**6,8** %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

SURXONDARYO VILOYATI XSST BO'YICHA EKSPORT TARKIBI (yanvar-iyul, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nisbatan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami eksport	112 682,4	113 600,7	76,5	100,8	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	59 897,3	40 185,0	61,1	67,1	53,2	35,4
Ichimliklar va tamaki	71,9	287,1	-	399,3	0,1	0,3
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5 861,4	7 726,4	166,2	131,8	5,2	6,8
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	42,3	24,9	64,7	58,8	-	-
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	1 850,9	-	180,9	-	1,6	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	307,4	75,0	1 774,8	24,4	0,3	0,1
Sanoat tovarlari	39 364,2	61 649,5	92,0	156,6	34,9	54,3
Mashinalar va transport asbob-uskunolari	36,6	216,1	22,6	591,0	-	0,2
Turli xil tayyor buyumlar	4 173,0	1 228,7	2 972,7	29,4	3,7	1,1
Xizmatlar	1 077,5	2 208,1	64,6	204,9	1,0	1,9

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-iyul)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	35 115,2	66,1
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	4 119,5	81,6
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	404,2	167,7
Tirik hayvonlar, 03 bo'limiga kiritilgan hayvonlardan tashqari	256,6	47,7
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	143,2	42,4
Xayvonlar uchun ozuqalar (iyuldalanmagan donlardan tashqari)	7,4	6,9
Baliq (dengiz sutemizuvchilari bo'lmagan), qisqichbaqasimonlar malyuskalar va suvda suzuvchi umurtqasizlar va ulardan tayyorlangan yarim tayyor mahsulotlar	1,4	71,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	0,4	0,2
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	287,1	5,1 m.
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
To'qimachilik tolalari (tops va boshqa titilgan jundan tashqari) va ularning chiqindilari (ip kalava va mato holatiga keltirilmagan)	5 963,3	2,9 m.
Moy olinadigan urug'lar va moy olinadigan mevalar	1 418,3	4,5 m.
Xayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tasniflanmagan	211,4	11,8
56 bo'limga kiritilgandan tashqari o'g'itlar uchun xom-ashyo va mineral xomashyo (ko'mir,neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	133,3	7,9
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	27,4	-
Bo'yoqlar, taninlar va bo'yoqlar	24,2	3,6 m.
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari;hojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	22,8	16,4
Noorganik kimyoviy moddalar	0,5	1,7
Birlamchi shaklda bo'lmagan plastmassalar	0,02	0,2

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR EKSPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-iyul)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, boshqa joyda tasniflanmagan tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	59 755,7	156,2
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tafsiflanmagan	957,4	95,1
Metaldan tayyorlangan buyumlar boshqa joyda tafsiflanmagan	923,4	21,1 m.
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	9,8	64,1
Boshqa joylarda tasniflanmagan charm, charm buyumlar, mo'yna	3,1	-
Mantar va yog'ochdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	0,05	0,2
Rezina buyumlari, boshqa joyda tasniflanmagan	0,01	85,7
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Avtomashinalar (xavfsizlik yostiqlarini ham o'z ichiga olgan holda)	185,3	10,4 m.
Muayyan tarmoqlar uchun maxsus ishlab chiqarilgan mashinalar	27,0	2,8 m.
Energiya generatori mashinalari va asbob – uskunolari	2,0	3,4 m.
Sanoat va mashina qismlari uchun ixtisoslashtirilgan bo'lmagan mashina va uskunalar	1,9	35,6
Turli xil tayyor buyumlar		
Kiyim-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari	1 120,2	33,1
Poyabzal	72,2	14,6
Mebel va uning qismlari, yotarjoy buyumlari, matraslar, matraslar uchun tirgaklar, yostiqlar va shunga o'xshash tikilgan mebel	27,9	22,3
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari boshqa joyda tavsiflanmagan	4,6	-
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	3,6	2,2
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	0,2	-
Xizmatlar		
Transport xizmatlari	948,1	2,2 m.
Sayohat	705,0	8,7 m.
Moliyaviy xizmatlar	445,0	101,9
Boshqa biznes xizmatlari	109,9	81,8

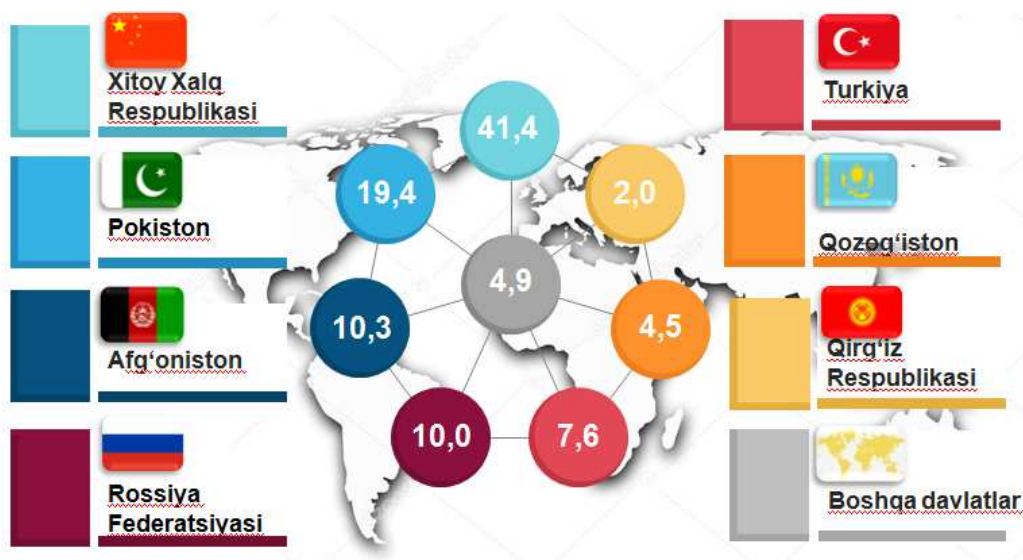
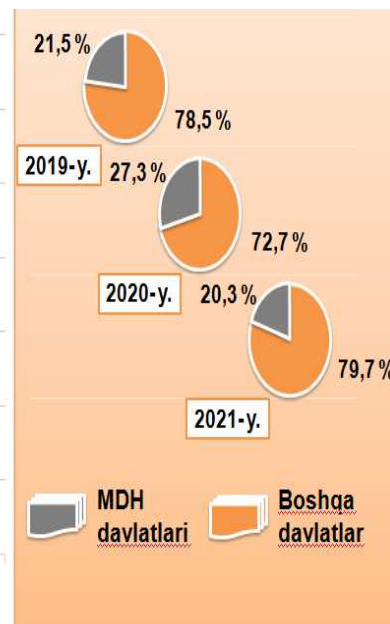
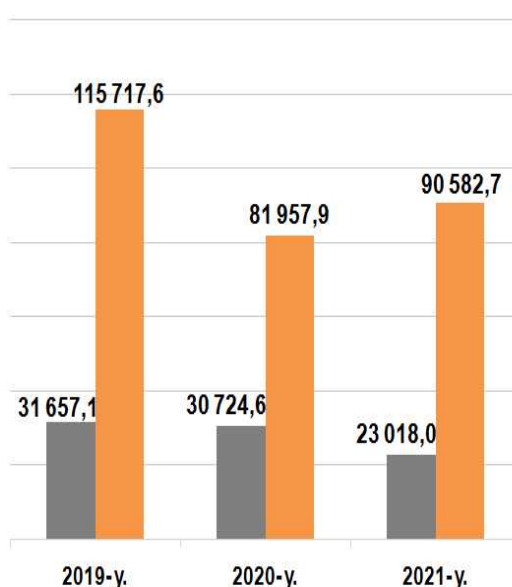

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2019-yilning yanvar-iyulidagi **21,5 %** dan 2021- yilning yanvar-iyulida **20,3 %** ga kamaydi. Shunga ko'ra, boshqa xorijiy mamlakatlarning umumiy eksport hajmidagi ulushi **78,5%** dan **79,7%** gacha oshdi.

VILOYAT EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI (2021- yil yanvar-iyul, % da)

2021- yilning yanvar-iyul oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiy hajmining **41,4 %**), Pokiston (**19,4 %**), Afg'oniston (**10,3 %**), Rossiya Federatsiyasi (**10,0 %**), Turkiya (**7,6 %**), Qozog'iston (**4,5 %**) va Qirg'iz Respublikasi (**2,0 %**) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi **95,1** foizni tashkil etmoqda.

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORT HAJMI VA O'SISH SUR'ATLARI *(yanvar-iyul, yillar kesimida)*

Davlatlar	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Xitoy Xalq Respublikasi	33 533,8	47 005,0	98,6	140,2	1	1
Pokiston	14 644,6	22 018,2	35,5	150,4	3	2
Afg'oniston	28 163,3	11 687,0	81,5	41,5	2	3
Rossiya Federatsiyasi	14 596,3	11 378,3	116,6	78,0	4	4
Turkiya	2 531,8	8 595,3	129,8	339,5	8	5
Qozog'iston	4 130,3	5 123,7	28,7	124,1	7	6
Tojikiston	4 559,8	2 238,4	127,5	49,1	6	7
Qirg'iz Respublikasi	6 320,2	2 026,5	20 867,6	32,1	5	8
Ukraina	550,1	826,6	95,2	150,3	10	9
Ozerbayjon	212,0	819,3	603,7	386,5	14	10

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA EKSPORTI (2021- yil yanvar-iyul)

	Ming. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Surxondaryo viloyati	113 600,7	100,8
Termiz sh.	4 767,1	35,9
<i>tumanlar:</i>		
Oltinsoy	3 873,0	89,1
Angor	4 596,8	85,5
Bandixon	1 383,1	38,5
Boysun	3 029,4	73,6
Denov	13 382,8	105,3
Jarqo'rg'on	17 949,9	105,2
Qumqo'rg'on	5 906,2	102,3
Qiziriq	1 301,3	37,3
Muzrabot	5 354,9	115,5
Sariosiyo	12 313,3	119,0
Termiz	15 355,2	252,0
Uzun	4 138,3	86,5
Sherobod	16 756,2	167,3
Sho'rchi	3 182,8	63,9

Eng yuqori hajm,
ming. AQSh dollari

Jarqo'rg'on - 17 949,9

Sherobod - 16 756,2

Termiz – 15 355,2

Eng quyi hajm,
ming. AQSh dollari

Boysun – 3 029,4

Bandixon – 1 383,1

Qiziriq – 1 301,3

Viloyat eksporti tarkibida eng yuqori ulushni Jarqo'rg'on tumani **15,0 %** ulush bilan **17 949,9** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat eksporti tarkibida eng quyi ulushni Bandixon tumani **1,1 %** ulush bilan **1 301,3** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI

Surxondaryodagi meva-sabzavot sektori mamlakat va hududlarning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda muhim segment hisoblanadi. Shuning uchun, bu sohada meva va sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarishni jadal rivojlantirish uchun barcha choralar ko'rilmoqda, bu esa o'z natijalarini bermoqda.

Meva-sabzavot eksporti hajmi 51 326,8 tonnani va qiymat jihatidan 35 563,4 ming AQSh dollarini tashkil etdi (qiymat ko'rsatkichi bo'yicha o'sish sur'ati 2020 yilning shu davriga nisbatan 30,6 foizga kamaygan). Buning asosida 30 651,8 ming AQSh dollari miqdorida 45 180,3 tonna sabzavot, shuningdek, 2 585,2 ming AQSh dollari miqdoridagi 3 308,4 tonna meva va rezavorlar eksport qilindi (sabzavotlar qiymatining pasayish darajasi, 2020 yilning shu davriga nisbatan mos ravishda 35,1% ni va meva va rezavorlar 15,1% ga oshdi).

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARI EKSPORTI (2021- yil yanvar-iyul)

Meva-sabzavot mahsulotlarining asosiy eksport bozorlari Pokiston, Afg'oniston, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Ukraina hamda Tojikiston davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

Hukumat tomonidan qishloq xo'jaligi va bog'dorchilikni rivojlantirishga katta e'tibor qaratilayotgani bois, 2021- yil yanvar-iyul oyida meva va sabzavotlarning umumiy eksportdagi ulushi **32,2** foizni tashkil etdi.

MEVA-SABZAVOT MAHSULOTLARINING EKSPORT GEOGRAFIYASI (2021- yil yanvar-iyul)

Davlatlar	tonna	ming. AQSh dollari	ulushi, % da *
Pokiston	7 279,2	15451,0	43,4
Afg'oniston	9 194,1	7203,0	20,3
Rossiya Federatsiyasi	10 488,0	5987,7	16,8
Qozog'iston	16 400,9	3556,6	10,0
Ukraina	3 732,6	769,0	2,2
Tojikiston	929,3	483,3	1,4
AQSH	95,4	397,8	1,1
Belarussiya	1 185,6	389,7	1,1
Ozarbajjon	254,0	290,0	0,8
Qirg'iz Respublikasi	151,2	206,0	0,6
Turkmaniston	1 180,6	178,6	0,5
Turkiya	121,2	134,5	0,4
Eron	120,0	117,6	0,3
Birlashgan Arab Amirliklari (BAA)	66,4	115,4	0,3
Polsha	44,1	103,9	0,3
Ispaniya	21,6	84,9	0,2
Boshqa davlatlar	62,5	94,3	0,3

* qiymat ifodasidan

Meva va sabzavotlar eksportining qiymat jihatidan eng katta hajmi Pokistonga to'g'ri keladi (meva va sabzavotlar eksporti umumiy hajmining **42,9 %**), bu Afg'onistonga eksport hajmidan **21,2** baravar ko'pdir.

TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI

To'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmining oshishini to'g'ridan -to'g'ri tayyor mahsulot ishlab chiqarish va paxta xomashyosi ishlab chiqarish o'rniga qo'shilgan qiymatni shakllantirish borasidagi islohotlar natijasida ko'rib chiqish mumkin. Masalan, 2021- yil yanvar-iyul oylari natijalariga ko'ra, to'qimachilik mahsulotlari eksporti 61509,2 ming AQSh dollari miqdorida amalga oshirildi, bu umumiy eksport hajmining 54,1 foizini tashkil etdi va 2020 yilning yanvar-iyuliga nisbatan 43,9 foizga oshdi.

Eksport qilingan to'qimachilik mahsulotlari tarkibida paxtadan yigirilgan ip (**90,7 %**), tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari (**5,8 %**) asosiy ulushni egallagan.

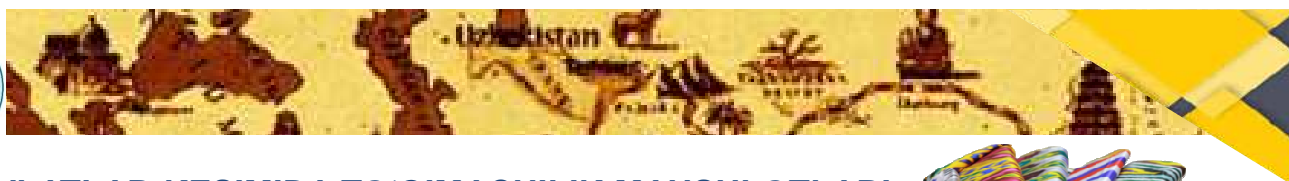
TO'QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

	2019 yil	2020 yil	2021 yil
Mahsulot nomi	44 512,7	42 739,1	61 509,2
 Paxtadan yigirilgan ip	39 989,6	37 605,7	55 773,3
 Paxta matolari	2 710,1	317,0	3 554,2
 Ipak va ipak mahsulotlari	1 638,5	1 105,1	933,8
 Tayyor trikotaj va tikuvchilik kiyimlari	-	325,9	675,8
 Vatka, kigiz va to'quv bo'lmaagan materiallar, arqon mahsulotlari	140,4	3 052,1	444,4
 Boshqa mahsulotlar	-	6,8	66,0
 Gilamlar va boshqa to'qimachilik pol qoplamalari	-	29,5	37,3
 Boshqa tayyor to'qimachilik mahsulotlar	5,0	23,8	17,6
 Boshqa mahsulotlar	-	183,6	1,3

DAVLATLAR KESIMIDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI EKSPORTI DINAMIKASI

(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari)

	2019- yil	2020- yil	2021- yil
Xitoy Xalq Respublikasi	32 449,6	33 051,6	46 986,2
Pokiston	4 563,1	3 152,8	6 006,3
Rossiya Federatsiyasi	4 480,8	790,8	3 995,1
Turkiya	1 613,1	1 541,6	3 318,8
Qozog‘iston	-	-	759,3
Tojikiston	5,0	99,1	317,5
Ukraina	-	-	57,2
Hindiston	-	174,1	38,6
Qirg‘iz Respublikasi	-	3 774,6	28,8
Afg‘oniston	29,2	154,4	1,3
Belarussiya	70,4	-	-
Vetnam	520,3	-	-
Eron	781,3	-	-

To‘qimachilik mahsulotlarining eng katta ulushi Xitoy Xalq Respublikasi (**46 986,2** ming. AQSh dollari – **76,4 %**), Pokiston (**6 006,3** ming. AQSh dollari – **9,8 %**) va Rossiya Federatsiyasi (**3 995,1** ming. AQSh dollari – **6,5 %**) davlatlari hissasiga to‘g‘ri keldi.

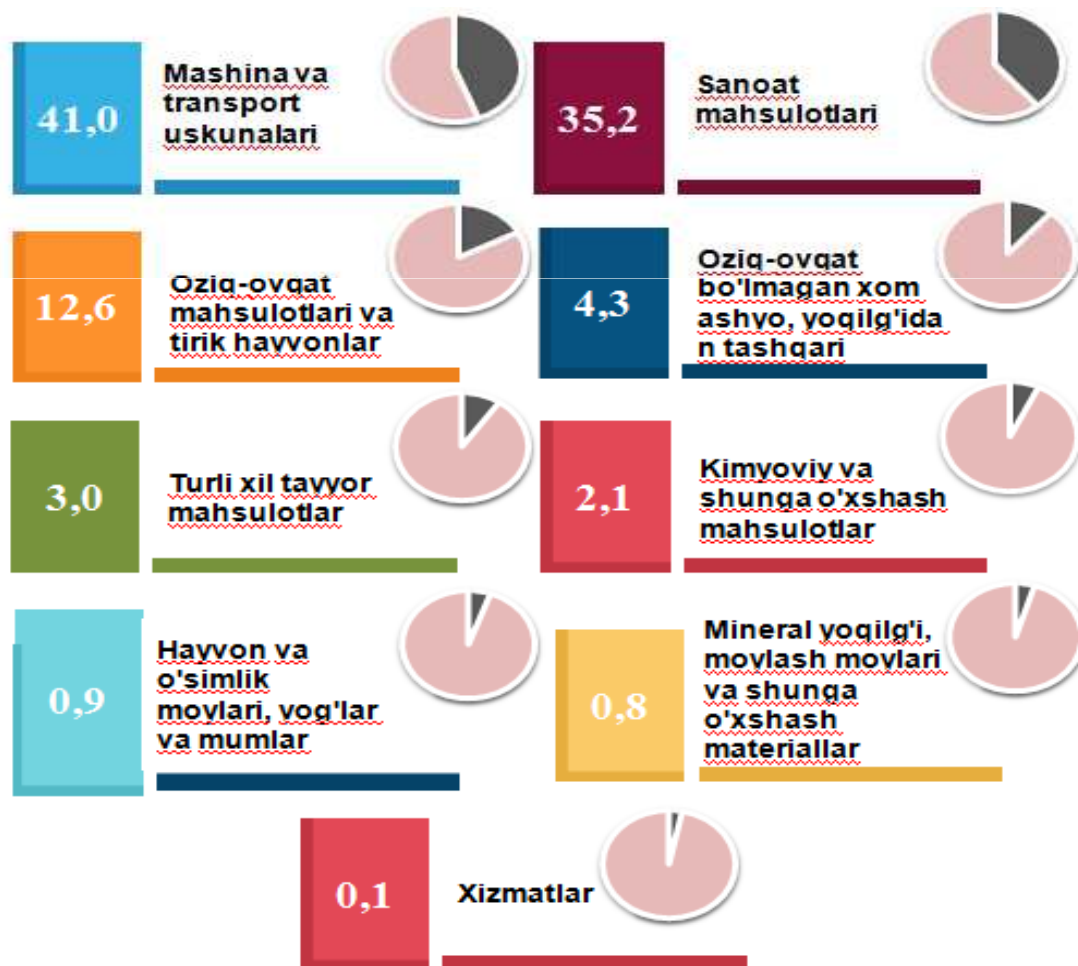
SURXONDARYO VILOYATINING IMPORTI (2021- yil yanvar-iyul)

2021- yilning yanvar-iyul oylarida import hajmi **120 987,6** ming. AQSh dollarini va 2020- yilga nisbatan **21,6 %** ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, sanoat tovarlari (**41,0 %**), mashinalar va transport asbob-uskunalari (**35,2 %**) hamda oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (**12,6 %**) hisobiga to'g'ri keldi.

XSST BO'YICHA IMPORT TARKIBI (2021- yil yanvar-iyul, ulushi, % da)

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2020- yilning yanvar-iyulida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan **21 429,9** ming. AQSh dollariga ko'payib, **120 926,5** ming AQSh dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa **61,1** ming. AQSh dollariga yetdi.

SURXONDARYO VILOYATI XSST BOYICHA IMPORT TARKIBI (yanvar-iyul, yillar kesimida)

XSST tarkibi	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		Umumiy hajmga nis- batan. % da	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Jami import	99 515,2	120 987,6	64,4	121,6	100,0	100,0
shu jumladan:						
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	14 824,8	15 302,2	70,3	103,2	14,9	12,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	5 646,9	5 219,9	97,9	92,4	5,7	4,3
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	1 876,7	963,1	6,9 m.	51,3	1,9	0,8
Hayvon va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	394,9	1 130,8	38,3	2,9 m.	0,4	0,9
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	4 558,6	2 485,2	128,5	54,5	4,6	2,1
Sanoat tovarlari	36 777,7	42 600,9	149,5	115,8	36,9	35,2
Mashinalar va transport asbob- uskunalari	29 987,0	49 554,5	35,8	165,3	30,1	41,0
Turli xil tayyor buyumlar	5 430,1	3 669,8	38,5	67,6	5,5	3,0
Xizmatlar	18,6	61,2	46,0	3,3 m.	-	0,1

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-iyul)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	7 563,0	3,2 m.
Tirik hayvonlar, 03-bo'limga kiritilgan hayvonlardan tashqari	4 335,5	2,6 m.
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	2 040,6	150,3
Hayvonlarga ozuqa (ishlov berilmagan donalardan tashqari)	721,7	9,3
Go'sht va go'sht mahsulotlari	477,8	49,2
Turli xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlari	76,4	43,6
Shakar, shakar mahsulotlari va asal	51,2	29,8
Qahva, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	35,9	26,6
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari		
Probka va yog'och-taxtalar	3 031,3	81,4
Xayvonlar va o'simliklardan olinadigan kelib chiqqan xom-ashyo materiallari, boshqa joyda tavsiflanmagan	882,3	3,2 m.
Moy olinadigan uruglar va moy olinadigan mevalar	869,4	84,0
56-bo'limga kiritilganlardan tashqari o'g'it xomashyosi va mineral xom ashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	306,0	49,9
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	83,2	-
Tabiiy kauchuk (shu jumladan sintetik kauchuk)	28,0	-
Qog'oz va chiqindi qog'oz	19,8	-
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	959,3	51,1
Ko'mir, koks va briketlar	3,7	5,2 m.
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	848,7	80,7
Kimyoviy mahsulotlar va boshqalar	649,7	44,7
Tibbiy va farmatsevtika mahsulotlari	368,8	103,7
Organik kimyoviy moddalar	241,6	118,8
Birlamchi bo'lmagan plastmassalar	149,9	155,1
Noorganik kimyoviy moddalar	119,3	128,2
O'g'itlar (272 guruhga kiritilganlardan tashqari)	49,1	4,4
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	36,6	76,1
Efir moylari, resinoidlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari	21,5	15,8

XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR IMPORTI TARKIBI (2021- yil yanvar-iyul)

XSST bo'limi nomi	Ming. AQSh dollari	2020- yilga nisbatan, % da
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	34 589,6	122,6
Ruda bo'lmagan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar, boshqa joyda tasniflanmagan	3 462,1	74,6
Boshqa toifalarga kiritilmagan metall buyumlar	2 109,4	120,3
Probka daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	1 114,2	3,5 m.
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	606,1	62,5
To'qimachilik iplari, matolar, tayyor mahsulotlar va boshqalar	506,1	70,0
Rezina buyumlari boshqa joyda tavsiflanmagan	196,2	121,8
Rangli metallar	16,1	2,5 m.
Teri, tayyor charm buyumlar, mo'yna	1,2	-
Mashinalar va transport asbob-uskunolari		
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	30 601,7	2,3 m.
Sanoat uchun maxsus bo'lmagan mashinalar va ularning detallari	10 509,8	92,8
Avtomobillar (havo podushkalaridagi transport vositalari ham)	3 220,5	82,7
Boshqa toifalarga kiritilmagan elektr mashinalari ,apparatlari va jihozlari va ularning elektr qismlari (boshqa toifalarga kiritilmagan elektr maishiy texnika elektr bo'lmagan qismlari)	2 768,9	4,5 m.
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunolari	2 245,5	4,0 m.
Metallni qayta ishlash uchun mashinalar	158,8	103,5
Kanselariya mashinalari ishlab chiqaruvchi mashinalari va ma'lumotlarni avtomatik ravishda qayta ishlash uskunolari	44,3	89,6
Elektr aloqasi, ovozni yozish va ovozni eshittirish aparaturalari va uskunolari	3,3	3,8
Turli xil tayyor buyumlar		
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunolari uchun armatura va mahkamlash moslamalari boshqa joyda tavsiflanmagan	1 551,9	56,6
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari, boshqa joyda tasniflanmagan	1 445,9	7,9 m.
Har xil tayyor buyumlar, boshqa joyda tasniflanmagan	235,4	41,4
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, zambil, matras ustunlari, yostiqlar va shunga o'xshash narsalar	129,3	2,1 m.
Yo'l anjomlari, sumkalar va shunga o'xshash konteynerlar	34,8	2,7 m.
Poyabzal	11,4	85,9

...m-kechaklar va kiyim-kechak anjomlari

9,0 80,3

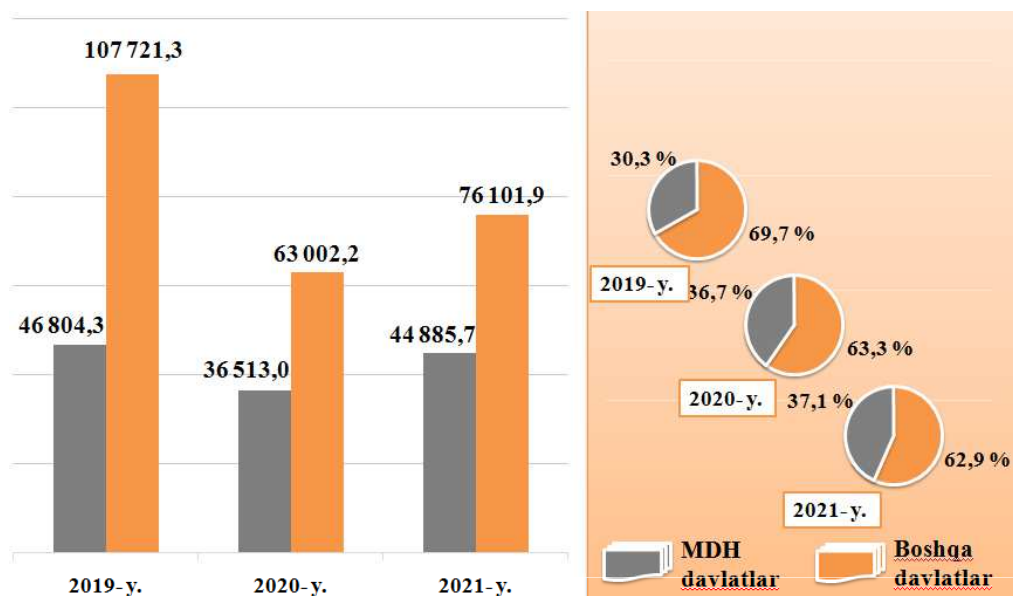

So'nggi yillarda MDH mamlakatlari va boshqa xorijiy davlatlar bilan import ulushining saqlanish dinamikasi kuzatildi, bu chegaralar ichida 37,1: 62,9 nisbatda.

MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI

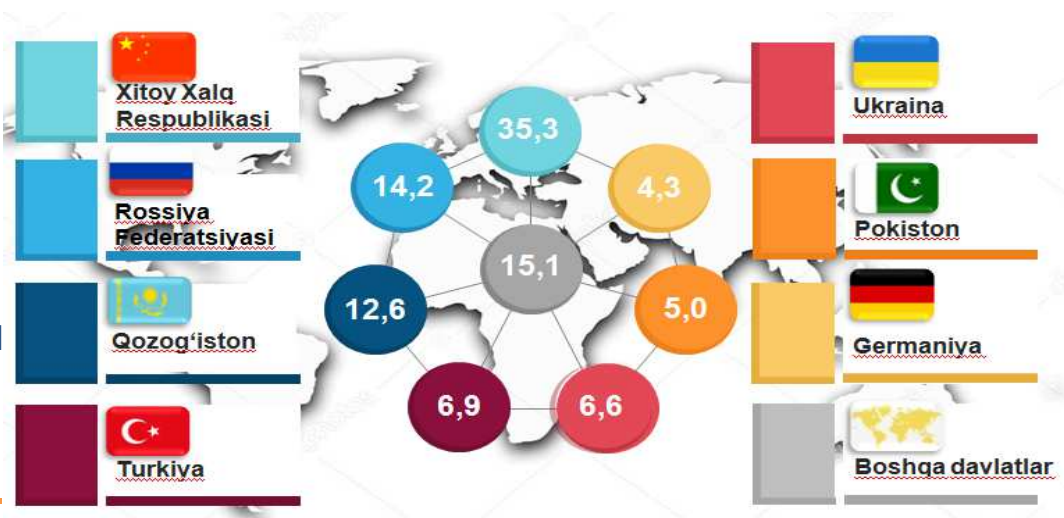
(yanvar-iyul, ming. AQSh dollari, ulushi, % da)

2021- yilning yanvar-iyul oylari yakuni bo'yicha Surxondaryo viloyati tomonidan **40** davlatdan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi. Importning uchdan bir qismi (**102 711,8** ming AQSh dollari) Xitoy Xalq Respublikasi (importning umumiy hajmidagi ulushi **35,3 %**), Rossiya Federatsiyasi (**14,2 %**), Qozog'iston (**12,6 %**) Turkiya (**6,9 %**), Ukraina (**6,6 %**), Pokiston (**5,0 %**) va Germaniya (**4,3 %**) kabi yirik hamkor davlatlarga to'g'ri keladi.

VILOYAT IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLAR NING ULUSHI (2021- yil yanvar-iyul, % da)

SURXONDARYO VILOYATINING ASOSIY HAMKOR DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN IMPORT HAJMLARI VA O'SISH SUR'ATLARI (yanvar-iyul, yillar kesimida)

Davlatlar	Ming. AQSh dollari		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Xitoy Xalq Respublikasi	43 432,2	42 746,6	76,9	98,4	1	1
Qozog'iston	15 190,3	17 123,3	109,8	112,7	2	2
Rossiya Federatsiyasi	13 353,2	15 281,1	103,1	114,4	3	3
Turkiya	7 170,3	8 384,6	45,0	116,9	4	4
Ukraina	1 025,1	7 984,7	32,7	7,8 m.	11	5
Pokiston	1 609,6	6 029,2	43,3	3,7 m.	8	6
Germaniya	2 521,4	5 162,3	2,3 m.	2,0 m.	7	7
Eron	1 087,3	3 845,4	22,6	3,5 m.	10	8
Belgiya	65,1	2 965,2	3,2 m.	45,6 m.	28	9
Tojikiston	4 131,9	2 394,0	52,9	57,9	5	10

SURXONDARYO VILOYATINING HUDUDLAR KESIMIDA IMPORTI

(2021- yil yanvar-iyul)

	Ming. AQSh dollari	O'sish sur'ati, % da
Surxondaryo viloyati	120 987,6	121,6
Termiz sh.	25 583,7	147,1
tumanlar:		
Oltinsoy	1 264,9	2,4 p.
Angor	1 193,1	59,1
Bandixon	156,5	0,7
Boysun	1 698,7	110,0
Denov	8 828,3	64,6
Jarqo'rg'on	6 489,8	73,9
Qumqo'rg'on	2 366,2	2,6 p.
Qiziriq	13 391,4	22,4 p.
Muzrabot	21 456,9	16,9 p.
Sariosiyo	9 309,8	110,8
Termiz	18 074,5	5,5 p.
Uzun	828,7	10,0
Sherobod	1 281,1	19,6
Sho'rchi	2 511,5	81,4

Eng yuqori hajm,
ming. AQSh dollari

Termiz sh. - 25 583,7

Muzrabot – 21 456,9

Termiz - 18 074,5

Eng quyi hajm,
ming. AQSh dollari

Angor - 1 193,1

Uzun - 828,7

Bandixon - 156,5

Viloyat importi tarkibida eng yuqori ulushni Muzrabot tumani **21,1** % ulush bilan **25 583,7** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyat importi tarkibida eng quyi ulushni Bandixon tumani **0,1** % ulush bilan **156,5** ming. AQSh dollarini tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Tel.:76-225-65-74

